

РЕЦЕНЗИЯ

от **професор, д.н.,инж., полк.(о.з) Стойко Димитров Стойков**
Институт „Научноизследователска и иновационна дейност” при
НВУ „В.Левски” гр. В. Търново

Област на висшето образование: 3. „Социални, стопански и правни науки”;
Професионално направление: - 3.7. „Администрация и управление”

Научна специалност - 05.02.24.- “Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана).

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”;
Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”;
Професионално направление: 9.2. „Военно дело”

Научна специалност:

- 05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)”;-
05.12.01. „Организация и управление на Въоръжените сили”;- 05.12.02. "Военнополитически проблеми на сигурността";- 05.12.03. "Военно-приложни аспекти на гражданската защита"

гр. Велико Търново, ж.к. „Зона –Б“, ул. „Йордан Кулелиев“ № 4, вх. А, GSM – 0889 31 73 95, E-mail: stojkods@abv.bg

на дисертационния труд на **капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов**

на тема: **„ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА ВОЕННОМОРСКИТЕ СИЛИ С ОСТАНАЛИТЕ КОМПОНЕНТИ НА МОРСКАТА МОЩ НА ДЪРЖАВАТА В ИНТЕРЕС НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ”**

представен за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” в професионално направление 9.2. „Военно дело”, научна специалност - 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Актуалността на разработвания от капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов в дисертационния труд проблем в научно и научноприложно отношение произтича от необходимостта да бъде разширено научното знание за системата за сигурност в националните морски пространства. Резултатите от подобно научно изследване биха способствали за вземането на правилни решения в областта на намирането на отговор на въпросите свързани с оптимизиране на системата за морска сигурност адекватни на предизвикателствата, рисковете и заплахите пред сигурността в морската сфера.

Повишената значимост на това явление и значително нарасналата необходимост от провеждането на теоретични изследвания и създаването на нови модерни организационно-управленски стратегии и политики обосновава сериозната необходимост от провеждането на дисертационното изследване в контекста на допълване на фрагментираните и тематично специализирани по характер изследвания в научната област по проблема.

Подходящи отговори на предизвикателствата, рисковете и заплахите от това явление могат да се търсят в голяма степен чрез изграждането на действащи модели за подобряване на взаимодействието между елементите на морската мощ на държавата при водещата роля на ВМС в тези модели, които отговарят на съвременните предизвикателства, рискове и заплахи.

Научните и теоретико-приложните разработки по проблематиката за оптимизиране на системата за морска сигурност, което най-често ставаше в отговор на конкретно възникнало предизвикателство или инцидент до този момент, обхващат само част от необходимите ни нови познания за ролята, мястото, значението и адекватността на законова рамка, която регламентира връзките и взаимодействието между елементите на морската мощ на държавата. Научното изследване се базира на функциите, вменени като отговорности на отделните ведомства, които са част от морските сили на държавата, при което се акцентира върху проблемни области, в които има припокриване на отговорности, липса на такива, или вменени такива на институции, които не притежават необходимия капацитет за тяхното изпълнение.

Основното съдържание на научната разработка на докторанта капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов напълно съответства на темата на дисертационния му труд.

2. Познава ли дисертантът състоянието на проблема и оценява ли творчески литературния материал

Познавайки състоянието на проблема, кап. II ранг Димитър Йорданов, неговите научни ръководители - проф. Калинов и проф. Колев и обучаващото звено катедра „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” във факултет „Навигационен” на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” са се постарали да намерят отговор на една голяма част от актуалните и с висока стойност на научна и практическа значимост въпроси по начин, недопускащ инвариантно тълкуване на проблемите – ясно, конкретно и точно. Постигнато е в рамките на 154 страници, разбира се, с творческото проучване и научното осмисляне на 114 литературни източници, нормативни и справочни източници, чиято научна и научноприложна стойност и авторитет на авторите за мен не подлежи на съмнение.

Към използваните в хода на изследването източници, третиращи в различна степен отделни фрагменти и детайли от изследваната проблематика, от страна на автора е подходено максимално добронамерено и обективно, като са открити не само забелязаните слабости, но са подчертани и неоспоримите им научнопрактически достойнства.

3. Избраната методика на изследване може ли да даде отговор на поставената цел и задачи на дисертационния труд.

За постигане на посочената цел и поставените частни научноизследователски задачи в научната си разработка кап. II ранг Димитър Йорданов е възприел подходяща структура на дисертационния труд – увод, три глави, заключение, общи изводи и препоръки и приложения. Използваният основно комплексно-системен метод на анализ и проблемен подход към изследваната материя, както и редица други общонаучни методи на научното познание, позволяват в стройна и логическа последователност да се разработят поставените задачи и да бъдат постигнати конкретни научни и приложни резултати.

Капитан II ранг Йорданов демонстрира високо равнище на запознатост спрямо състоянието на досегашната разработеност на съществуващият проблем за взаимодействието между множеството от елементи на системата за морска сигурност в борбата им за ресурси и за изземване на все повече функции и задачи, които да гарантират тяхното оцеляване и развитие, в качеството му на обект на научноизследователска дейност. В изследването основните усилия са насочени за получаване на

научно обоснован отговор на съответствието на действащия модел за функциониране на системата за национална сигурност (морска сигурност в частност) по отношение на динамиката на съвременната среда за сигурност.

Това предоставя възможност на авторът прецизно и адекватно да обработи и обобщи многообразните и често пъти противоречиви елементи на научното изграждане, като ги представи в съответствие с общоприетата хронологизация при научните разработки, с което е постигната максимална адекватност между заложените изследователски цели и задачи и инструментариума, използван за тяхното разрешаване.

Избраната методика на изследване при разработването на дисертационния труд е реализирана в системно-структурен и системно-функционален аспект, при което заложената изследователска теза в дисертационния труд с използването на методите на теоретичните и емпиричните изследвания е получила обоснован отговор чрез поставената цел и задачи.

Основната цел на дисертационния труд е декомпозирана в няколко направления, главното от които е: да се разкрият подходи за оптимизиране на системата за морска сигурност, като се определи мястото на Военноморските сили на Република България в тази система.

Научноизследователските задачи са правилно и коректно декомпозирани и позволяват получаването на посочените научни резултати, към които автора се стреми за постигане на поставената цел. В съответствие с целта и задачите в дисертационния труд са разработени увод, три глави и заключение, очертаващи значението за изследването чрез включените в него теоретични постановки за съществуващата законова рамка, която регламентира връзките и взаимодействието между елементите на морската мощ на държавата и предложените действащи модели за подобряване на взаимодействието, които отговарят на съвременните предизвикателства, рискове и заплахи.

Предложеният дисертационен труд напълно съответства като научна разработка по обем и качество на законовите изисквания.

4. Аналитична характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

Научнолитературната осведоменост и компетентност на кап. II ранг Димитър Йорданов не търпи възражения, а похвали за стремежа да бъдат

компилирани досегашни научни мнения и изследвания в процеса на тяхното многообразие и противоречиво развитие.

Достоверността на материала в дисертационната разработка води до полезно увеличаване на знанията в предметната научна област и представлява оригинално развитие на частни проблеми в даденото научно направление, водещи до конкретни резултати.

Дисертационния труд и публикациите по темата му представляват научно продължение и разширение на изследователската работа на доц. Василев, проф. Калинов, проф. Колев, и проф. Медникаров по отношение на присъствието и взаимодействието между институциите в националното морско пространство на Република България.

Научните и научноприложните изследователски резултати в дисертационния труд се градят на задълбоченото познаване и творческото адаптиране на съвременни научни теории и изследвани положителни и отрицателни практики във връзка с изграждането на действащия модел за функциониране на съвременна система за национална сигурност (морска сигурност в частност) по отношение на динамиката на съвременната среда за сигурност.

5. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Основните научни и научноприложни резултати от извършените изследвания в дисертационния труд се свеждат до доказване с нови средства на съществени и нови страни в съществуващи научни проблеми и теории. Получените научни резултати в дисертационния труд ми дават сериозни основания да подкрепя посочените от кандидата в автореферата претенции за приноси, които определям основно като научни и научноприложни и ги свързвам със следните постигнати резултати:

НАУЧНИ ПРИНОСИ

1. На базата на детайлен анализ е създадена методологична база за прецизирани термини, разбирането на които е необходимо както за постигане на по-добро управление на системата за морска сигурност, така и за изясняването на функциите ѝ.

2. Систематизирани са разкритите недостатъци в съществуващата до момента нормативната база, регламентираща организацията на взаимодействието в системата за морска сигурност на Република България.

НАУЧНОПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

1. Надграден и адаптиран към условията на морската среда е системният подход, използван като основно средство за изследване на системата за морска сигурност.

2. Извършена е оценка на възложените мисии и произтичащите задачи на структурите, имащи ангажименти към морската сигурност на държавата, като е посочено мястото на ВМС в тази система.

3. Създадена е методологична основа чрез предложени модели за подобряване на взаимодействието между институциите, които могат да допринесат за изграждането на единна интегрирана СМС.

6. Може ли да се оцени в каква степен дисертационния труд и приносите представляват лично дело на дисертанта? Мотивирани препоръки за бъдещо използване на научните и научно-приложните приноси.

Предлаганият дисертационен труд и постигнатите приноси са лично дело на дисертанта, като основната част от разглежданите идеи, подходи и решения представляват оригинални разработки или са нова интерпретация на вече известни с отчитане влиянието на променящите се условия и фактори.

Същите са приложими при планирането от ВМС на участието в операции и при оказване на критични морски услуги, при подготовката на формирования от ВМС и обучението на курсанти и специализанти от ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

7. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

Посочените четири (4) самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд (доклади от участие в научни конференции във Военна академия „Г. С. Раковски“) са в направлението на научните изследвания на автора и не само верифицират резултатите от научното изследване, но и показват задълбоченост и широка обхватност при подготовката и извършването на научноизследователския процес от докторанта, научните му ръководители и обучаващото го звено в продължителен период от време. За съжаление те са само доклади от участие на военно-научни форуми проведени във Военна академия „Г. С. Раковски“ и дисертанта, капитан II ранг Димитър Йорданов само ще спечели с популяризацията на защитата на своите научни достижения в специализирания печат сред експертите и учените работещи в сферата на сигурността, което му го препоръчвам.

Не ми е известно и в материалите по процедурата за защита на дисертационния труд няма посочени цитирания и резултати от

дисертационния труд използвани в научната и социалната практика от други автори поели по все по-трудния път на научното познание в системата за сигурност.

С докторантът нямам съвместни публикации.

8. Оценка за автореферата

Авторефератът е разработен съгласно законовите изисквания и съдържа основните проблеми и пътищата за тяхното решаване, посочени в дисертационния труд. Той дава пълна представа за научната стойност и практическата приложимост на постигнатите резултати от дисертанта.

9. Критични бележки

Наред с положителното, в дисертационния труд на капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов са допуснати и известни слабости:

– посочените три (3) частни научноизследователски задачи развиват в непълен обем обща задача на дисертационния труд – "да бъдат разкрити подходи за оптимизиране на системата за морска сигурност";

– наличието на част от ограниченията- "4. Ще се разгледат модели за подобряване на взаимодействието само за функциите, по които са идентифицирани най-големи недостатъци" в рамките на научните изследвания се нуждае от допълнителна авторова аргументация;

- списъкът на използваната литература не е оформен съгласно изискванията на Стандарт за библиографско цитиране –БДС/ISO 690:2011;

– не е посочен резултат за извършена верификация и оценка на риска при приложението на създадената методологична база от действащи модели за подобряване на взаимодействието в конкретна оперативна обстановка.

В оформянето на дисертационния труд и автореферата към него има неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната му стойност, но влошават външния вид на труда.

Посочените недостатъци не се отразяват съществено върху значимостта на приносите в дисертационния труд.

Дисертацията е задълбочен и добре оформен научен труд от изследването на актуален проблем и с постигнатите научни и научноприложни приноси доказва способността на докторанта – капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов, самостоятелно да разработва въпроси, важни за системата за морска сигурност на Република България.

10. Заключение

Предложеният дисертационен труд от капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов на тема: „Взаимодействие на Военноморските сили с

останалите компоненти на морската мощ на държавата в интерес на националната сигурност" е в пълно съответствие с изискванията за придобиване на образователната и научна степен "Доктор" на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилник за приемане и обучение на докторанти и придобиване на научни степени във "ВВМУ Н.Й.Вапцаров". В дисертационния труд има важни научни и научноприложни резултати, които представляват принос за развитието на науката за сигурност и практическото решаване на широк кръг проблеми, свързани със създаването на ефективна системата за морска сигурност на Република България.

11. Оценка на дисертационния труд

Имайки предвид постигнатите научни и научноприложни резултати в дисертационния труд на тема: „Взаимодействие на Военноморските сили с останалите компоненти на морската мощ на държавата в интерес на националната сигурност”, с неоспоримите му приноси и достойнства, декларирам своята **положителна оценка** и предлагам на уважаемото научно жури да вземе решение капитан II ранг Димитър Генчев Йорданов да придобие образователната и научна степен "Доктор" в област на висше образование -9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление- 9.2. „Военно дело”, научна специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили”.

18.12.2017 г.
гр. Велико Търново

Член на журито:

проф. д.н. инж. полк. (о.з.)

(Стойко Стойков)